

10 e Kamer

Nr. 143/03
VAN HET PARKET

Nr. C1A20108
VAN HET ARREST

Het hof van beroep te Gent, tiende correctionele kamer, heeft het volgende arrest gewezen in de zaak:

Na tussenarrest van 16.02.07

26 september 2008

not. 64.63.100143/00 van het Openbaar Ministerie
en de burgerlijke partijen:

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

Tegen:

1.Nr. _____, vennootschapsafgevaardigde, geboren te _____ op _____, wonende te _____; gedelegeerd bestuurder

2.Nr. _____, handelshelper, geboren te _____ op _____, wonende te _____

3.Nr. _____ met maatschappelijke zetel te _____

Beklaagd van:

A. De eerste, de tweede en de derde

Om de misdaad of het wanbedrijf uitgevoerd te hebben of om aan de uitvoering ervan rechtstreeks medegewerkt te hebben, door enige daad, tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat zonder zijn bijstand het misdrijf niet kon gepleegd worden, door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kuiperijen of arglistigheden, dit misdrijf rechtstreeks uitgelokt te hebben, als dader of mededader zoals voorzien door art. 66 van het Strafwetboek,

Bij inbreuk op de artikelen 22 en 39 § 1, 2° van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning en op artikel 43 § 2 van het besluit van de Vlaamse Executieve houdende vaststelling van het Vlaams Reglement betreffende de milieuvergunning d.d. 6 februari 1991, ongeacht de verleende vergunning en onverminderd het bepaalde in artikel 7 van het genoemde besluit van de Vlaamse Executieve, niet steeds de nodige maatregelen te hebben getroffen om schade, hinder en zware ongevallen te voorkomen en bij ongeval, de gevolgen ervan voor de mens en het leefmilieu niet zo beperkt als mogelijk te hebben gehouden.

namelijk reukhinder, stofhinder, lawaaihinder, zwerfvuil en schade door ratten (ongedierte) te hebben veroorzaakt ten nadele van een dertiental bewoners van _____ verenigd in het buurtcomité _____ met woordvoerster _____

Te _____ meermaals in de periode van 1.01.2000 tot 16.04.2002

B. De eerste, de tweede en de derde

Om de misdaad of het wanbedrijf uitgevoerd te hebben of om aan de uitvoering ervan rechtstreeks medegewerkt te hebben, door enige daad, tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat zonder zijn bijstand het misdrijf niet kon gepleegd worden, door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kuiperijen of arglistigheden, dit

misdrijf rechtstreeks uitgelokt te hebben, als dader of mededader zoals voorzien door art. 66 van het Strafwetboek,

Bij inbreuk op de art. 2, 3, 13 §1, 15 tot 32, 54, 56, 58 en 59 van het decreet van 02.07.1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen (B.S. 25.07.1981), zoals gewijzigd door het decreet d.d. 20 april 1994 (B.S. 29.04.1994), onverminderd de toepassing van andere bepalingen van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten als de natuurlijke persoon of rechtspersoon die afvalstoffen beheert of verwijdert, nagelaten te hebben alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om gevaar voor de gezondheid van de mens of voor het leefmilieu, meer bepaald risico voor water, lucht, bodem, fauna en flora, geluids- of stankhinder schade aan natuur- en landschapschoon te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

nl. afvalstoffen (o.m., afbraakhout, textielvezels, oliefilters) op dusdanige wijze te hebben opgeslagen en/of te hebben verwerkt waardoor bodemverontreiniging, reukhinder, lawaaihinder werd veroorzaakt ten nadele van een dertiental bewoners van de verenigd in het buurtcomité met woordvoester

Te meermaals in de periode van 1.01.2000 tot 16.04.2002

Bij vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Veurne van 6 december 2002, 11de kamer, rechtdoende op tegenspraak, werd als volgt beslist:

Spreekt beklaagden

vrij van de verdenkingen sub litt. A en B hen ten laste gelegd.

Legt de kosten ten laste van de Belgische Staat.

Verklaart zich onbevoegd om kennis te nemen van de burgerlijke vorderingen gelet op de vrijspraak van beklaagden.

Tegen voormeld vonnis werd hoger beroep ingesteld op:

- 18 december 2002 door het openbaar ministerie tegen alle beklaagden.
- 19 december 2002 door hoger vermelde burgerlijke partijen (nrs. 1 t/m 19, 22, 25 en 26) tegen alle beklaagden.

*

*

*

Bij tussenarrest van deze kamer van het hof van 16 februari 2007, werd als volgt beslist:

rechtsprekend bij verstek ten aanzien van de burgerlijke partij en op tegenspraak ten aanzien van de overige partijen,

verklaart de beroepen ontvankelijk en er ten gronde over beslissend:

verbetert de telastleggingen A en B zoals hiervoor onder 2 vermeld,

en vooraleer verder ten gronde te beslissen over de ontvankelijke beroepen:

stelt de volgende prejudiciële vragen aan het Arbitragehof:

1. Schendt artikel 22, tweede lid van het *Decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning* de artikelen 12 en 14 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en met artikel 7 EVRM en artikel 15 van het BUPO-verdrag, doordat de omschrijving "de nodige maatregelen treffen om schade, hinder en zware ongevallen te voorkomen en, om bij ongeval de gevolgen ervan voor de mens en het leefmilieu zo beperkt mogelijk te houden" geen voldoende normatieve inhoud heeft om een misdrijf te kunnen definiëren?

2. Schendt artikel 13 § 1 van het *Decreet van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen* de artikelen 12 en 14 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en met artikel 7 EVRM en artikel 15 van het BUPO-verdrag, doordat de omschrijving "alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevraagd om gevaar voor de gezondheid van de mens of voor het leefmilieu, meer bepaald risico voor water, lucht, bodem, fauna en flora, geluids- of stankhinder, schade aan natuur - en landschapsschoon te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken" geen voldoende normatieve inhoud heeft om een misdrijf te kunnen definiëren?

3. Schenden de artikelen 1382, 1383 en 1251.3° van het Burgerlijk Wetboek de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre zij de derdenschadelijders van bedieningshandelingen van vennootschapsorganen die geen bedrog, zware schuld of regelmatig weerkerende schuld uitmaken, toelaten gezegde organen volledig aansprakelijk te stellen en de rechtspersoon toelaten volledig verhaal te nemen, terwijl artikel 18 van de *Wet betreffende de arbeidsovereenkomsten van 3 juli 1978* en artikel 2 van de *Wet van 10 februari 2003 betreffende de aansprakelijkheid van en voor personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen* werknemers, respectievelijk personeelsleden in dienst van openbare rechtspersonen, wier toestand statutair is geregeld, slechts aansprakelijk stellen, rechtstreeks of bij regres, in geval van bedrog, zware schuld of eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte schuld?".

zegt dat verder zal gehandeld worden overeenkomstig art.27 van de Bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof,

stelt de verdere behandeling van de zaak onbepaald uit,

reserveert de beslissing nopens de kosten.

* * *

Het hof hoorde op de openbare terechtzitting van 26 juni 2008 in het Nederlands:

de eerste en de tweede beklaagde in hun middelen van verdediging bij monde van meester
advocaat aan de balie te

de derde beklaagde in haar middelen van verdediging bij monde van meester
in zijn hoedanigheid van lasthebber ad hoc.

het openbaar ministerie in zijn vordering bij monue van
substituut-procureur-generaal,

de burgerlijke partijen

in hun eisen,

de overige thans in de zaak zijnde burgerlijke partijen, met uitzondering van
in hun eisen bij
monde van meester advocaat aan de balie te

De burgerlijke partijen

verschijnen niet, noch iemand voor hen in de persoon van een
advocaat.

* * *

1. Op de terechtzitting van 26 juni 2008 werd de zaak hernomen voor de
gewijzigde samenstelling van de zetel.

2. Het Grondwettelijk Hof heeft in zijn arrest nr. van 4 maart 2008
als volgt geantwoord op de door het hof bij tussenarrest van 16 februari
2007 gestelde vragen:

“zegt voor recht:

- De artikelen 22, tweedelig, en 39 van het decreet van het Vlaamse
Gewest van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning schenden niet de
artikelen 12 en 14 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met
artikel 7 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel
15 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke
rechten.

- De artikelen 13, 6 §1, en 56, 1°, van het decreet van het Vlaamse Gewest
van 2 juli 1981 betreffende de voorkoming en het beheer van afvalstoffen
schenden dezelfde bepalingen niet.

- De artikelen 1382, 1383 en 1251,3°, van het Burgerlijk Wetboek, in
zoverre zij van toepassing zijn op vennootschapsorganen, schenden de
artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.”

3. De strafvordering is niet vervallen door verjaring. Voor zover de
telastleggingen zijn bewezen dateert het laatste feit in de gunstigste
veronderstelling voor de beklaagden van 20 maart 2002 (zie hierna onder
5.3); de verjaringstermijn werd regelmatig gestuit door de uitspraak van het
tussenarrest van 16 februari 2007 waarbij prejudiciële vragen worden
gesteld aan het Grondwettelijk Hof; sedertdien zijn minder dan 5 jaren
verstreken.

4. De beklaagden roepen terecht in dat de behandeling van de zaak
buitensporige vertraging heeft opgelopen, waardoor art.14.3, aanvang en C
van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten,
opgemaakt te New-York op 19 december 1966 (B.S. 6 juli 1983) is
geschonden en de redelijke termijn, bedoeld in art.6.1 van het Verdrag tot
bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden,
ondertekend te Rome op 4 november 1950 (B.S. 19 augustus 1955,
err.B.S.19 juni 1961) is overschreden. Al is de zaak vrij complex, dit

verantwoordt niet het groot tijdsverloop sedert juni 2000, tijdstip waarop de beklaagden ingevolge een daad van het opsporingsonderzoek onder dreiging van een strafvervolgning leefden.

Deze verdragsbepalingen geven niet aan welke gevolgen het hof dient te verbinden aan deze vaststelling; inzonderheid bepalen de vermelde verdragen niet dat de sanctie het verval van de strafvordering zou zijn. Op grond van deze verdragsbepalingen alleen mag het hof de strafvordering wegens de vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn niet onontvankelijk of vervallen verklaren. Gelet op het bepaalde in art.21 ter van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering kan het hof zich wel beperken tot het eenvoudig schuldigverklaren in de mate dat de telastleggingen bewezen zouden zijn.

Het wordt terecht niet aangevoerd dat door dit tijdsverloop de situatie wat betreft de bewijslevering voor de beklaagden nadelig werd beïnvloed.

De aard van de hierna bewezen verklaarde telastleggingen, die rechtstreeks betrekking hebben op het in art.23 van de Grondwet gewaarborgd recht op de bescherming van een gezond leefmilieu, de ernst en de omvang van de te last gelegde inbreuken brengen mede dat niettegenstaande het onverantwoord lang aanslepen van de zaak, niet alleen de vaststelling van de schuld nog noodzakelijk is, maar dat tevens een bestraffing maatschappelijk volkomen verantwoord blijft.

Bij het bepalen van de strafmaat zal het hof terdege rekening houden met het grote tijdsverloop tussen het tijdstip van de feiten en dat van de bestraffing.

5.1. Gelet op de gegevens van het vooronderzoek en de behandeling op de terechtzitting van het hof zijn de telastleggingen, zoals nader omschreven in de oorspronkelijke dagvaarding en in het tussenarrest verbeterd, lastens de beklaagden bewezen.

5.2. Zoals reeds in het tussenarrest overwogen kan de tekortkoming aan de algemene zorgvuldigheidsplicht door de in de telastleggingen aangehaalde bepalingen van het Milieuvergunningsdecreet en het Afvalstoffendecreet opgelegd, ook bestaan in het niet naleven van algemene of sectorale voorwaarden of voorwaarden van de milieuvergunningen. Het is dus zo dat miskenningen van deze voorwaarden, voor zover zij een inbreuk op de algemene zorgvuldigheidsplicht uitmaken, in de telastleggingen zijn begrepen. De telastleggingen betreffen elke maatregel van voorzichtigheid of voorzorg waarvan de miskennis de erin vermelde gevolgen meebrengt.

5.3. In weerwil van wat de beklaagden in conclusies aanvoeren werden in de periode vermeld in de telastleggingen voor de buurbewoners door de exploitatie van de inrichting reukhinder, stofhinder, lawaaihinder, hinder door zwerfvuil en ratten en bodemverontreiniging veroorzaakt, die de hinder overtreft die een redelijk mens in dezelfde omstandigheden moet aanvaarden, ook al ligt de inrichting in een gebied voor milieubelastende industrie; het hof komt tot deze vaststelling op grond van de volgende samen en in hun onderling verband beschouwde vaststaande gegevens:

- de geloofwaardige verklaring van van 1 maart 2000 (stukken 11, 12 en 13), die onder meer verklaarde: "Alle burens hebben constant lawaaihinder voortkomende vanuit de niet-geïsoleerde, enkelwandige loods (...) het vermalen van banden gaat gepaard met een doordringende rookhinder van verbrand of verschroeid rubber; al die

werkzaamheden gebeuren ook op zaterdag; die fractie wordt op grote hopen gestapeld; er is ook stofhinder daarvan; met de wind drijven vezels mee (...) daardoor kunnen wij ons regenwater niet meer gebruiken voor huishoudelijke doeleinden; door de mengeling van huishoudelijk afval hebben wij ook last van ongedierte; het krioelt in de omgeving van ratten (...) zij knagen aan onze deuren en beschadigen bekabeling; er staat op de koer een houthakselaar; alle soorten afvalhout wordt in openlucht vermalen (...) als hij met die hakseling rondrijdt om op te hogen zitten wij letterlijk en figuurlijk in een stofwolk; het stof irriteert de ogen en de luchtwegen; er is constant lawaaihinder van op- en afrijdende vrachtwagens, dit zowel 's nachts als overdag (...) hout wordt in open lucht vermalen (...) het is voor de omwonenden onmogelijk om nog met de ramen open te slapen (...) gevolg van alle werken op dat bedrijf is dat er veel zwerfvuil is op straat en in onze tuinen". De schade door ratten wordt onder meer bevestigd door in zijn verklaring van 27 maart 2000 (stuk 479); tal van andere buurtbewoners bevestigen tijdens het buurtonderzoek einde maart 2000 het bestaan van stofhinder, geurhinder en lawaaihinder die ook 's nachts verhindert te slapen.

- talrijke foto's tonen de aanwezigheid aan van in open lucht over het terrein verspreide hopen afval,

- op 4 maart 2000 (stuk 174) nemen de verbalisanten bij klager een "muffe indringende geur" waar; zij vinden ter hoogte van de woning van de klager "stukjes tapijt, kartonnen rolletjes en ander niet te omschrijven afvalstoffen" op een ogenblik dat bij het bedrijf in open lucht wordt vermaald; de klager verklaarde onder meer: "de afvalverwerking van ongesorteerd afval geschiedt ten eerste midden in een waterwinningsgebied en brengt voor de bewoners een constante stof-, geur- en geluidshinder met zich mee (...) de ondergrond van het bedrijf is verzadigd van gemalen afval"; op 9 maart 2000 stellen de verbalisanten vast dat het regenwater bij vervuild is door het stof en er een "soort stoflaag" op de vijver van het bedrijf drijft (stuk 222),

- de verbalisanten stellen op 13 maart 2000 stof vast op de wagen van klager die geparkeerd staat in de nabijheid van het bedrijf (stuk 186); overal in de omgeving van de woningen zien zij "houtstof en stukjes textiel en tapijt" liggen (stuk 189); zij stippen aan dat de bewoners in de omgeving van het bedrijf dagelijks last hebben van stofhinder; enkele dagen voordien (stuk 190) hadden zij reeds ter hoogte van het bedrijf "overal houtstof" aangetroffen; de verbalisanten constateerden een bijna voortdurende aanwezigheid van een stofwolk omdat in open lucht gewerkt wordt en "de metalen poort volledig open stond"; zij stellen ook vast dat er een veel grotere hoeveelheid te verhakselen hout ligt dan volgens de vergunning toegestaan; zij constateren dat allerhande stoffen zonder uitsortering in open lucht worden vermalen, terwijl de vergunning voorschrijft dat het vermalen en pelletiseren van uitgesorteerde fracties binnen een afgesloten loods, voorzien van afzuiginstallaties, moet geschieden,

- op 14 maart 2000 zien de verbalisanten in de omgeving van het bedrijf "overal stukjes tapijt en textiel" tot in de achtertuinen van de woningen in de omgeving (stuk 255), wat ook problemen geeft voor de waterafvoer van de woningen; dezelfde dag klaagt op

geloofwaardige wijze over bijna dagelijkse stofhinder, zwerfvuil, lawaaihinder die belet "eens buiten te zitten in de achtertuin" (stuk 364); daags nadien stellen de verbalisanten de aanwezigheid vast van textielafval en fijn bruin stof afkomstig van het bedrijf waardoor het regenwater van het aanpalend bedrijf niet meer bruikbaar is (stuk 428).

- op 17 maart 2000 wordt de kledij van de verbalisanten tijdens hun vaststellingen naast het bedrijf bevuild door kleine stofdeeltjes; zij zien dat in open lucht een mengeling van allerlei afval met een kraan gedeponeed wordt in een in werking zijnde vermalingsinstallatie; het stof prikkelt de ogen en de luchtwegen (stuk 431).

- op 24 februari 2000 gaf de eerste beklagde bij een plaatsbezoek van de milieu-inspectie toe dat in strijd met de vergunning (1) er geen groenscherm was met streekeigen beplanting, (2) de decanteerinstallatie gebruikt wordt als opslagplaats voor textielvezels en een mobiele installatie wordt gebruikt voor het decanteren van slib, (3) de opslag van verhakseld hout ruimschoots de vergunde hoeveelheid overtreft, (4) bedrijfsafvalwater via de vijver op het terrein in het oppervlaktewater terechtkomt (stukken 684 en 685).

- de milieu-inspectie stelde op 24 maart 2000 vast dat gepelletiseerd textielafval onvergund werd opgeslagen in open lucht en dat een "niet onaanzienlijke geluidsdruk" werd waargenomen (stuk 690).

- op 18 september 2000 stelde de milieu-inspectie vast dat stofhinder werd veroorzaakt voor de ogen, de neus en de keel door het verplaatsen van verhakseld hout met een bulldozer, die oversloeg op de buurt; de activiteit werd verricht op een daartoe niet vergunde plaats op de binnenkoer aan de straatzijde (stuk 771).

- ing. van de milieu-inspectie vermeldt op 1 december 2000 onder meer dat meetresultaten wijzen op "een ernstige aantasting van het geluidsklimaat rond het bedrijf" (stuk 794).

- op 11 juni 2001 stelt de milieu-inspectie, na opnieuw klachten van de buurt te hebben ontvangen, vast dat het verhakselen van hout in open lucht stof- en geluidshinder voor de buurt meebrengt (stuk 905); stofhinder wordt ook vastgesteld op 13 juli 2001; de hoeveelheid te verhakselen hout bedraagt zowat het tienvoudige van de vergunde hoeveelheid (stuk 945).

- in haar verklaring van 15 juni 2000 verklaart de eerste beklagde dat "om het leefbaarder te maken voor de omgeving "plannen gemaakt worden om de sorteeractiviteiten in een sorteerhall onder te brengen" (stuk 1068) als "toegeving" aan de buurt.

- ook nadat het toestel om afval te verhakselen naar de achterzijde van het terrein werd overgebracht bleef er stof- en geluidshinder; van de in de buurt gevestigde verklaarde op 15 februari 2001 onder meer dat niettegenstaande de verplaatsing "ondervinden wij nog steeds last van stof; na de fase van het verhakselen wordt het geheel gemalen langs de voorzijde van het bedrijf maar wel in een loods met open zijde; daardoor ondervinden wij nog steeds last van

stof"; op verschillende dagen werd door bureu "vastgesteld dat er geluidshinder was ter hoogte van de verhakselaar van het bedrijf " (stukken 1155 en 1156),

- op 30 juli 2001 konden de verbalisanten "duidelijk de reukhinder in de waarnemen" waarover meerdere buurtbewoners zich beklaagden (stuk 1164) en die zij als "enorm" kwalificeerden; ook midden augustus 2001 stellen de verbalisanten in de voormelde straat een "zware geur" vast komende uit de richting van het bedrijf (stuk 1208); op 29 oktober 2001 deden de verbalisanten een gelijkaardige vaststelling en constateerden zij dat de geur kwam uit de loods waarin afval werd vermalen (stuk 1250); op 6 november 2001 konden de verbalisanten "onmiddellijk een onaangename geur" waarnemen (stuk 1263), die zij nog als "hinderlijk" en "storend" omschrijven.

- uit diverse klachtbrieven van het buurtcomité kan worden opgemaakt dat er in de loop van februari en maart 2002, minstens tot 20 maart 2002, meermaals stof- en lawaaihinder was, ook al kon deze bij inspecties niet (meer) worden vastgesteld of achtten de verbalisanten de hinder niet meer storend dan deze afkomstig van het verkeer (stukken 1327 tot 1333).

- uit het verslag van een volledig akoestisch onderzoek uitgevoerd door de firma in juni 2001 blijkt dat "de activiteiten van aanleiding geven tot ruime overschrijdingen van de richtwaarden en dat een sanering vereist is" (stuk 1402).

5.4. Zelfs aannemende dat het bestuur bij de plaatselijke ordening van de ruimte beoordelingsfouten heeft gemaakt door een gebied voor milieubelastende industrie onmiddellijk te doen aansluiten op woongebied, dan mocht niettemin van de exploitant van de inrichting worden verwacht dat dergelijke kennelijk zeer ernstige hinder zou worden vermeden.

De beklagden kenden de problematiek reeds jaren vóór het tijdstip waarop de telastleggingen betrekking hebben en kozen er bewust en buiten elke dwang voor de inrichting te blijven exploiteren op een wijze die kennelijk van aard was onaanvaardbare hinder voor de buurt mee te brengen.

Vooraf door het intens gebruiken in open lucht van de mobiele houtbreker (hakselaar) en de brekers voor het vermalen van afvalstoffen zonder enige bescherming dan wel met ontoereikende bescherming of in een niet voldoende gesloten en van isolatie voorziene enkelwandige ruimte en door de werking onder meer van aanvankelijk helemaal niet en naderhand ontoereikend geïsoleerde generatoren was geur-, lawaai- en stofhinder voorspelbaar. Dat ook de al te grote hoeveelheden afvalstoffen die in open lucht, onderhevig aan weer en wind, opgeslagen bleven bodemverontreiniging, reukhinder, zwerfvuil en overlast door ongedierte zouden meebrengen lag evenzeer voor de hand.

De exploitatie had in de periode waarop de telastleggingen betrekking hebben niet mogen geschieden zonder dat er voor was gezorgd dat alles kon geschieden in goed afgesloten en voldoende geïsoleerde ruimten voorzien van installaties om hinderlijke emissies te vermijden of tot een aanvaardbaar minimum te beperken. De exploitant heeft nagelaten tijdig de nodige en mogelijke investeringen te doen, minstens in afwachting ervan de exploitatie zodanig te beperken en organiseren dat de hinder beperkt bleef tot wat tussen naburen aanvaardbaar is.

De derde beklagde, evenals de eerste en de tweede beklagde door wiens persoonlijk toedoen de rechtspersoon feitelijk handelde, hebben niet de maatregelen genomen die een normaal zorgvuldige en vooruitziende persoon die zich in dezelfde omstandigheden bevindt zou hebben genomen.

De beklagden betwisten ten onrechte de aanwezigheid van het moreel (of schuld -) bestanddeel, bestaansvoorwaarde opdat van een misdrijf als rechtsgrond voor bestraffing sprake zou kunnen zijn.

De betrokken bepalingen van de decreten bevatten geen aanduiding nopens het moreel element, zodat het bewust en vrijwillig handelen van de beklagden volstaat. Dat van dit laatste sprake is wordt verondersteld bij het plegen van de materiële handeling, die als de uiting van de vrije en bewuste wil van de beklagden moet worden aangezien, nu zij het bestaan van een schulduitsluitingsgrond, zoals overmacht of onoverkomelijke dwaling, of van een rechtvaardigingsgrond, zoals noodtoestand, niet enigszins geloofwaardig maken.

5.5. De derde beklagde, de rechtspersoon die de hinderlijke inrichting uitbaatte, handelde ter zake in concreto door het persoonlijk toedoen van de eerste en de tweede beklagde.

De eerste beklagde had er als gedelegeerd bestuurder, die blijkens het dossier ook de meerderheid van de aandelen bezat en die bovendien, naar eigen zeggen, de dagelijkse leiding van het bedrijf had, voor moeten zorgen dat het bedrijf tijdig de nodige investeringen deed die exploitatie zonder de onaanvaardbare hinder zouden hebben mogelijk gemaakt, minstens had zij er voor moeten zorgen dat, bij gebrek aan dergelijke investeringen, de wijze van exploitatie zodanig werd gewijzigd dat zo'n hinder werd vermeden. Samen met haar echtgenoot heeft zij er bewust en buiten elke dwang voor gekozen dit niet te doen, nu zij reeds ruim vóór het tijdstip waarop de telastleggingen betrekking hebben wist dat de wijze waarop de exploitatie geschiedde onaanvaardbare hinder voor de buurt en het milieu veroorzaakte.

Het misdrijf heeft een intrinsiek verband met de waarneming van de belangen van de rechtspersoon en werd blijkens de concrete omstandigheden voor zijn rekening gepleegd. Nu de eerste beklagde wetens en willens handelde en niet enkel uit onachtzaamheid kan zij samen met de verantwoordelijke rechtspersoon worden veroordeeld.

Dit geldt ook voor de tweede beklagde. Hij is de echtgenoot van de eerste beklagde en was voorheen gedelegeerd bestuurder van de derde beklagde; hij was duidelijk de man die de exploitatie op het terrein effectief in handen had. Dit blijkt uit het feit dat hij het is die de verbalisanten rondleidt en die toelichting geeft; hij spreekt trouwens over "wij" wanneer hij het in zijn verklaringen over het bedrijf heeft (zie onder meer de stukken 630, 794, 904, 970, 1087 en 1142).

Volgens de eerste beklagde (stukken 1066 en 1067) werd zij in haar taak als gedelegeerd bestuurder "raadgevend" bijgestaan door haar echtgenoot die beter op de hoogte is "omtrent de praktische kant van de werking van het bedrijf"; zij heeft de dagelijkse leiding van het bedrijf; zij houdt zich bezig met het administratief werk en haar man "buiten"; haar man is "de helpende hand op het bedrijf". De tweede beklagde verklaarde (stuk 1074) zijn vrouw bij het uitbaten van het bedrijf te helpen. Door in deze concrete omstandigheden bewust en buiten elke dwang op het terrein

de activiteiten zodanig te organiseren en onder zijn feitelijke leiding uit te voeren of te laten uitvoeren zonder dat de nodige voorzorgen werden genomen en de nodige voorzichtigheid in acht was genomen om voormelde te verwachten onaanvaardbare schade te vermijden, werkte de tweede beklagde rechtstreeks mee in de zin van art.66 van het Strafwetboek aan het misdrijf toegerekend aan de derde beklagde. Dat sprake is van een 'nalaten' als misdrijfvorm staat aan deze vaststelling niet in de weg; om tot de conclusie te kunnen komen dat de tweede beklagde als (mede)dader is te beschouwen is evenmin vereist dat alle voorwaarden vervuld zijn om hem als feitelijk bestuurder van de rechtspersoon of als gedelegeerde van de eerste beklagde te kunnen beschouwen.

6.1. Voor elke beklagde geldt dat de feiten die aan de bewezen verklaarde telastleggingen ten grondslag liggen de uiting zijn van een zelfde strafbaar opzet en derhalve een complexe gedraging uitmaken waarvoor één straf dient te worden uitgesproken.

De beklagden hebben gedurende ruim twee jaar systematisch gehandeld in strijd met de zorgplicht opgelegd in de voormelde bepalingen van het Milieuvergunningsdecreet en het Afvalstoffendecreet, wel wetende dat de buurt hiervan vaak onaanvaardbare hinder ondervond.

Het belang van de gemeenschap bij het behoud van een gezond leefmilieu hebben zij totaal ondergeschikt gemaakt aan hun persoonlijke financiële belangen. Zoals uitgedrukt door dr. gezondheidsinspecteur, werd de inrichting zodanig geëxploiteerd dat het elementair levenscomfort van buurtbewoners werd aangetast.

In het voordeel van de eerste en de derde beklagde houdt het hof rekening met de afwezigheid van vroegere veroordelingen; de tweede beklagde trok niet de nodige lessen uit een eerdere veroordeling tot een effectieve gevangenisstraf van twee jaar. In het voordeel van de beklagden houdt het hof rekening met het feit dat inzonderheid na de periode waarop de telastleggingen betrekking hebben toch een reeks milieu-investeringen werden gedaan.

Een gevangenisstraf van drie maanden (met uitstel) en een geldboete van € 2 000, te vermeerderen met de opdecimen, voor de eerste beklagde, een gevangenisstraf van drie maanden en een geldboete van € 2 500, te vermeerderen met de opdecimen, voor de tweede beklagde en een geldboete van € 5 000, te vermeerderen met de opdecimen, voor de derde beklagde zouden daarom passende bestraffingen uitmaken, noodzakelijk om de beklagden te doen inzien dat zij zich in de toekomst aan de decretale voorschriften ter zake dienen te houden.

Rekening houdend met de overschrijding van de redelijke termijn wordt voor de eerste en de tweede beklagde geen gevangenisstraf opgelegd en wordt de geldboete voor de derde beklagde verminderd tot de helft.

6.2. De beklagden pleegden de misdrijven deels vóór, deels na 1 januari 2002 en vóór 1 maart 2004, zodat de geldboete telkens moet worden verhoogd met 40 opdecimes.

De bijdrage tot financiering van het Bijzonder Fonds tot Hulp aan de Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden en aan de Occasionele Redders dient te worden bepaald op € 25, te vermeerderen met 45 opdecimen tot € 137,50, ongeacht de datum van de bewezen verklaarde feiten; deze bijdrage heeft een eigen aard en is geen straf.

De vaste vergoeding verschuldigd krachtens de artikelen 2 en 77 van het kb van 27 april 2007 houdende het algemeen reglement op de

gerechtskosten in strafzaken dient te worden bepaald op € 29,30, ongeacht de datum van de bewezen verklaarde feiten; deze bijdrage heeft een eigen aard en is geen straf.

7. De in beslag genomen goederen dienen ter beschikking van de procureur des Konings te worden gesteld om er mee te handelen als naar recht.

8. Sedert het tijdstip van het plegen van het misdrijf zijn meerdere jaren verstreken. Inmiddels werden door de derde beklagde investeringen gedaan, die een invloed kunnen hebben gehad op de hinder die de exploitatie van de inrichting veroorzaakt. Het bedrijf bekam in 2006 een nieuwe milieuvergunning voor 10 jaar. Een deel van de activiteiten blijkt thans te geschieden in een nieuwe inrichting geëxploiteerd door een 'zustersvereniging' in . Dit alles brengt mee dat, ook al staat niet vast dat de zorgplicht niet langer wordt miskend, uit de gegevens waarover het hof thans beschikt niet blijkt dat het om veiligheidsredenen vereist is dat met toepassing van art.39 § 2 van het Milieuvergunningsdecreet een exploitatieverbod dient te worden opgelegd.

9.1. Met betrekking tot de vordering van alle nog voor het hof in de zaak zijnde burgerlijke partijen geldt dat de beklagden hoofdelijk zijn gehouden de schade door de misdrijven veroorzaakt te vergoeden.

De tweede beklagde houdt voor een aangestelde te zijn van de derde beklagde; dit wordt door de burgerlijke partijen en de gegevens van het dossier niet tegengesproken. Ten onrechte evenwel stelt hij dat de vorderingen van de burgerlijke partijen voor zover tegen hem gericht niet ontvankelijk zouden zijn krachtens art.18 van de Wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten. Zoals hiervoor overwogen koos hij er gedurende ruim 2 jaar bewust en buiten elke dwang voor om het bedrijf op die wijze te exploiteren dat er kennelijk onaanvaardbare hinder voor de buurt uit voort vloeide; de veroorzaakte schade is (mede) het gevolg van zijn zware schuld in de zin van art.18 van de Arbeidsovereenkomstenwet. Sommige burgerlijke partijen woonden ter plaatse vóór de derde beklagde ter plaatse haar activiteiten aanvatte. Voor anderen, die pas later ter plaatse kwamen wonen, geldt dat dit niet meebrengt dat zij geen aanspraak zouden kunnen maken op volledige vergoeding voor de ernstige hinder veroorzaakt door de misdrijven die, zoals hiervoor aangestipt, de normale hinder overtreft die uit de nabuurschap volgt, waarbij rekening wordt gehouden met de onderscheiden bestemming van de gronden.

9.2. Behoudens de burgerlijke partij toont geen van de burgerlijke partijen aan materiële schade te hebben geleden door de bewezen misdrijven.

Het hof kan geen vergoeding toekennen voor schade die zou zijn geleden vóór of na de periode waarop de telastleggingen betrekking hebben, bij afwezigheid van bewezen verband met de te last gelegde misdrijven.

De burgerlijke partij heeft blijkens de gegevens van het strafdossier inderdaad door de veroorzaakte hinder in de betrokken periode allerlei kosten (zoals voor briefwisseling en verplaatsingen) moeten maken om de hinder aan te klagen en daardoor maatregelen te doen nemen om hem te beperken. Bij gebrek aan gegevens die een precieze becijfering ervan mogelijk maken wordt deze vaststaande materiële schade door het hof geraamd op € 250.

9.3. De burgerlijke partij die niet in de onmiddellijke omgeving woont, toont niet aan dat hij enige persoonlijke schade leed ten gevolge van de misdrijven. Hij blijkt bestuurder te zijn van de die is gevestigd in de omgeving van het bedrijf deze rechtspersoon is evenwel geen burgerlijke partij.

9.4. De voor het hof verschijnende of vertegenwoordigde burgerlijke partijen, behoudens tonen aan dat zij als gevolg van de ernstige geur-, stof- en lawaaihinder en de aanwezigheid van ongedierte het grootste deel van de tijd in de periode waarop de telastleggingen betrekking hebben morele schade hebben geleden door de vermindering van hun levenskwaliteit. Geluid dient niet altijd hard te zijn om zeer storend te zijn. Noch het feit dat bepaalde burenen niet hebben geklaagd, noch het feit dat niet steeds hinder kon worden vastgesteld wijst op een noemenswaardige overdrijving door de klagers van de veroorzaakte hinder in de betrokken periode.

Naar gelang de ligging (afstand, windrichting) ten opzichte van het bedrijf, die is op te maken uit stuk 627, is de hinder niet voor iedereen gelijk geweest; zo dient te worden aangenomen dat de hinder voor de partijen wegens de afstand tot het bedrijf beperkter zal zijn geweest; ook kan worden aangenomen dat de jeugdige personen enigszins minder gestoord zullen zijn geweest door het lawaai en het stof. Bij gebrek aan gegevens die een meer precieze raming van het moreel leed toelaten bepaalt het hof de schade in billijkheid op de bedragen hierna voor de burgerlijke partijen vermeld.

9.5. Het is niet aangetoond dat door de misdrijven gepleegd in de periode van 1 januari 2000 tot 16 april 2002 door deze burgerlijke partijen in de toekomst nog schade zal worden geleden. Het hof kan niet vooruitlopen op schade die het gevolg zou zijn van miskennis van de zorgplicht in de toekomst. De vorderingen van deze partijen die strekken tot een exploitatieverbod, het overbrengen van het bedrijf naar of nog de uitvoering van bepaalde werken zijn niet gegrond.

9.6. De burgerlijke partijen deze laatste optredend in eigen naam en voor haar minderjarige dochter zijn voor het hof niet verschenen; hieruit kan niet worden afgeleid dat zij hun oorspronkelijke vordering niet langer zouden handhaven. Uit het dossier kan worden opgemaakt dat zij minstens morele schade leden; nu zij voor het hof daarover geen nadere toelichting hebben gegeven, wordt de schade voorlopig geraamd op € 1 voor ieder van deze partijen.

10. De burgerlijke partijen voor het hof vertegenwoordigd door een raadsman vorderen een rechtsplegingsvergoeding van € 900, klaarblijkelijk gesteund op de hoofdsom (€ 5 000,01) door ieder van hen gevorderd.

De burgerlijke partij kan als in het ongelijk gestelde partij geen aanspraak maken op een rechtsplegingsvergoeding.

De elf partijen die aanspraak kunnen maken op een rechtsplegingsvergoeding stellen een niet in geld waardeerbare vordering, rekening houdend met de aanvullende veroordeling die elk van hen vraagt naast de schadevergoeding van € 5 000,01. Het dubbel van de maximale rechtsplegingsvergoeding waarop de begunstigde die gerechtigd is om de

hoogste vergoeding te eisen aanspraak kan maken (art. 1022, 5° lid van het Gerechtelijk Wetboek) bedraagt dan ook 2 x € 10.000 of € 20.000. Het bedrag van de gevorderde rechtsplegingsvergoeding van € 900 voor elk van de betrokken partijen dient derhalve niet te worden herleid. Gelet op wederzijds gelijk en ongelijk worden de kosten omgeslagen zoals hierna bepaald.

OP DEZE GRONDEN,

het hof, rechtsprekend op tegenspraak ten aanzien van de beklaagden en de burgerlijke partijen, behoudens de burgerlijke partijen

gelet op de artikelen hiervoor aangehaald en de artikelen:

5, 38, 40, 41, 65, 66, 100 Strafwetboek,

182, 190, 194, 195, 210, 211 en 211 bis Wetboek van Strafvordering,

2 en 4, lid 1 van de Wet van 26 juni 2000 betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die betrekking heeft op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet,

1 van de wet van 5 maart 1952 zoals gewijzigd door artikel 1.2° van de programmawet van 24 december 1993 en door artikel 36 van de wet van 7 februari 2003,

28 en 29 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale bepalingen, zoals gewijzigd door artikel 3 van de programmawet van 24 december 1993, artikel 23 van het KB van 19 december 2003 en artikel 1 van het KB van 31 oktober 2005,

77 van het K.B. van 27 april 2007 genomen in uitvoering van de programmawet (II) van 27 december 2006,

1 van het Koninklijk Besluit van 11 december 2001,

24 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

beslissend met eenparige stemmen:

verder ten gronde beslissend over de bij arrest van 16 februari 2007 ontvankelijk verklaarde hogere beroepen,

wijzig het bestreden vonnis als volgt:

op strafgebied:

veroordeelt de beklaagde _____ voor de telastleggingen A en B, zoals verbeterd in voormeld tussenarrest, samen tot een geldboete van € 2 000, te vermeerderen met 40 opdecimes tot € 10 000 of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden,

veroordeelt de beklaagde _____ voor de telastleggingen A en B, zoals verbeterd in voormeld tussenarrest, samen tot een geldboete van € 2 500, te vermeerderen met 40 opdecimes tot € 12 500 of een vervangende gevangenisstraf van drie maanden,

veroordeelt de beklaagde _____ voor de telastleggingen A en B, zoals verbeterd in voormeld tussenarrest, samen tot een geldboete van € 2 500, te vermeerderen met 40 opdecimes tot € 12 500.

legt de beklaagden elk de verplichting op een bedrag van € 25, verhoogd met 45 opdecimen, aldus telkens gebracht op € 137,50, te betalen bij wijze van bijdrage tot de financiering van het fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders,

veroordeelt de beklaagden elk tot betaling van de vaste vergoeding van € 29,30,

stelt de in beslag genomen goederen neergelegd ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg te Veurne ter beschikking van de procureur des Konings,

veroordeelt de beklaagden hoofdelijk tot de kosten in beide aanleggen gevallen aan de zijde van het openbaar ministerie, begroot op € 16,35 in eerste aanleg en op € 624,43 in hoger beroep,

op civiel gebied:

verklaart de vordering van de burgerlijke partij ontvankelijk doch niet gegrond,

zegt dat deze partij haar eigen kosten dient te dragen,

veroordeelt de beklaagden hoofdelijk tot betaling aan:

- in eigen naam en in haar hoedanigheid van vertegenwoordigster van haar minderjarige dochter een voorschot van telkens € 1, bedrag te vermeerderen met de verwijlrent van heden,

- een bedrag van € 2 500 voor morele schade en € 250 voor materiële schade, of samen € 2 750, te vermeerderen met de vergoedende intrest vanaf 1 maart 2001 tot heden en met de verwijlrent op € 2.750, vermeerderd met het bedrag van de vergoedende intresten, vanaf heden tot de datum van betaling,

- ieder een bedrag van € 2 500 voor morele schade, te vermeerderen met de vergoedende intrest vanaf 1 maart 2001 tot heden en met de verwijlrent op € 2 500, vermeerderd met het bedrag van de vergoedende intresten, vanaf heden tot de datum van betaling,

- ieder een bedrag van € 1 500 voor morele schade, te vermeerderen met de vergoedende intrest vanaf 1 maart 2001 tot heden en de verwijlrent op € 1 500, vermeerderd met het bedrag van de vergoedende intresten, vanaf heden tot de datum van betaling,

te vermeerderen met één derde van de kosten in beide aanleggen gevallen aan de zijde van deze burgerlijke partijen, begroot in hun geheel op telkens € 900 rechtsplegingsvergoeding voor elk van de burgerlijke partijen

verwerpt het meer of anders gevorderde als niet gegrond.

Kosten:	
Afschriften:	} 25,65
Opstelrecht ber.bekl.:	} 5,70
Dagvaarding:	536,31
	<hr/>
	567,66
+ 10 % :	56,77
	<hr/>
Totaal :€	624,43

Dit arrest is gewezen te Gent door het hof van beroep, tiende correctionele kamer, samengesteld uit kamervoorzitter als voorzitter, en de raadsheren en in openbare terechtzitting van 26 september 2008 uitgesproken door voorzitter in aanwezigheid van substituut-procureur-generaal, met bijstand van griffier